Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DSW-WKS.055.6.2026.EK
Warszawa, 07 kwietnia 2026 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-53-1398/26

Szanowna Pani Marszałek,

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie Senator RP Pani Ewy Moniki Kaliszuk, złożone podczas 53. posiedzenia Senatu RP w dniu 4 marca 2026 r., nawiązujące do oświadczenia z dnia 28 stycznia 2026 r. (znak sprawy: BPS/043-51-1326/2026) *w sprawie rozbieżności pomiędzy formalnymi zasadami rekrutacji na studia a realnymi wymaganiami związanymi z realizacją programu kształcenia* oraz odpowiedzi Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (pismo z dnia 20 lutego 2026 r., znak: DSW-WKS.055.1.2026.EK).

Szanowna Pani Senator,

jak zostało omówione w przywołanej odpowiedzi MNiSW, zasady rekrutacji określone w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), dalej: „ustawa PSWN", stanowią o jedynym kryterium wstępu na studia, jakim jest ocena wiedzy i umiejętności kandydata, tak by wszyscy kandydaci na studia mieli równe szanse w trakcie rekrutacji. W związku z tym weryfikacja spełnienia wymogów dotyczących wykazania niekaralności, w szczególności za przestępstwa przeciwko małoletnim, stosownie do przepisów art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. *o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich* (Dz. U. z 2026 r. poz. 110) – na podstawie przedłożonego zaświadczenia o niekaralności – nie jest elementem postępowania rekrutacyjnego. MNiSW nie planuje wprowadzenia zmian legislacyjnych polegających na nałożeniu obowiązku przedstawiania zaświadczenia o niekaralności już na etapie rekrutacji na studia na te kierunki, których program praktyk zawodowych zakłada bezpośredni kontakt z małoletnimi. W związku z tym nie są prowadzone prace analityczne w tym zakresie.

Niemniej – co należy podkreślić – rozwiązania organizacyjne w zakresie dotyczącym rekrutacji oraz przebiegu procesu kształcenia na studiach pozostają w gestii uczelni, zgodnie z ich autonomią. W szczególności uczelnie mają narzędzia, z których mogą i powinny korzystać, aby informować kandydatów przed przystąpieniem do postępowania rekrutacyjnego (w ofercie rekrutacyjnej), a także w trakcie tego postępowania, o konieczności przedłożenia w trakcie studiów aktualnych zaświadczeń o niekaralności jako warunku *dopuszczającego* do praktyk zawodowych – w przypadku kierunków studiów,

Telefon: +48 22 52 92 718
adres e-mail: kancelaria@mnisw.gov.pl
gov.pl/nauka

ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

których to dotyczy. Sytuacja kiedy kandydat zostaje przyjęty na studia, których program przewiduje obligatoryjne praktyki zawodowe polegające na kontakcie z małoletnimi (np. studia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, studia na kierunku lekarskim) i nie ma możliwości ukończenia tych studiów z powodu niezrealizowania określonych zajęć objętych programem studiów (tzn. praktyk zawodowych z uwagi na karalność), może wynikać z niedostatecznego informowania przez uczelnie kandydatów na studia o konieczności wykazania niekaralności w trakcie studiów. W ocenie MNiSW kwestia właściwego informowania kandydatów na omawiane studia wymaga podjęcia odpowiednich działań ze strony uczelni; nie wymaga systemowych rozwiązań na poziomie ustawy PSWN.

Pragnę zapewnić, że działanie MNiSW zakłada bieżące monitorowanie i analizę efektów działania obowiązujących regulacji, jak też uzasadnioną ich modyfikację – w przypadku kiedy byłoby to uzasadnione i wynikało z uwarunkowań systemu szkolnictwa wyższego i nauki. Obowiązujące przepisy ustawy PSWN w zakresie rekrutacji na studia spełniają swój cel - gwarantują wyłonienie jak najlepszych kandydatów na studia (w oparciu o jednolite kryterium wstępu na studia jakim jest ocena wiedzy i umiejętności kandydata); przepisy te są przejrzyste i stanowią w ocenie MNiSW ochronę praw kandydatów na studia w tym zakresie. Natomiast w gestii uczelni pozostaje podjęcie odpowiednich działań – już na etapie organizowanych w uczelni tzw. „dni otwartych", przez opracowanie przejrzystej oferty edukacyjnej (zamieszczonej na stronie internetowej uczelni), aby osoby zainteresowane studiami/ kandydaci na studia na każdym etapie postępowania rekrutacyjnego, uzyskali pełną informację o charakterze studiów i wszystkich kluczowych aspektach związanych ze studiami na danym kierunku, w tym w zakresie praktyk zawodowych, jeśli są one wymagane. Podobnie w zakresie działań uczelni jest zapewnienie bezpieczeństwa małoletnich przebywających na terenie uczelni (np. niepełnoletnich studentów uczestniczących w zajęciach), w szczególności poprzez działania przewidziane ustawą z dnia 13 maja 2016 r. *o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich* (w tym standardy ochrony małoletnich). Zostało to omówione w piśmie z dnia 20 lutego 2026 r.

Należy też mieć na względzie, że praktyki zawodowe są realizowane na studiach zgodnie z planem studiów, po osiągnięciu części efektów uczenia się w zakresie wiedzy, tak aby zostały one odpowiednio uzupełnione nabyciem określonych efektów uczenia się w kategorii umiejętności praktycznych. Zatem są realizowane co do zasady po zaliczeniu określonych semestrów, na wyższych latach studiów. Zaświadczenia o niekaralności składane na etapie rekrutacji wymagałyby aktualizacji przed dopuszczeniem studenta do realizacji praktyki zawodowej. Ponadto nie każdy kandydat na studia zostanie na nie przyjęty lub podejmie studia po przyjęciu. Należy mieć również na uwadze możliwość skreślenia studenta jeszcze przed rozpoczęciem praktyk z innych przyczyn. Również w tym kontekście warunek przedstawienia zaświadczenia o niekaralności na etapie postępowania rekrutacyjnego należałoby uznać za niezasadny i nadmiarowy.

Kwestia dotycząca świadomości osób podejmujących studia w zakresie obowiązujących przepisów prawa (także w zakresie ochrony małoletnich) wpisuje się w szerszy kontekst znajomości reguł życia społecznego i norm prawnych przez społeczeństwo. Osoby podejmujące dane studia są z reguły osobami pełnoletnimi, w związku z tym oczekiwanym jest, aby decyzja o podjęciu studiów była podejmowana przez nich w sposób świadomy, także w perspektywie możliwości ich ukończenia, a także zatrudnienia. Katalog przestępstw określony w ww. ustawie wykluczający osoby skazane z kontaktu z osobami małoletnimi dotyczy różnych sfer działalności, nie tylko ma zastosowanie do obywania praktyk zawodowych podczas studiów.

W tym miejscu pragnę jeszcze raz podkreślić, że weryfikacja dotycząca niekaralności studenta następująca przed przystąpieniem przez niego do realizacji praktyk zawodowych, stosownie do wymogów art. 21 ww. ustawy, ma na celu badanie jego aktualnej sytuacji. Obowiązki w tym zakresie dotyczące stosownej weryfikacji przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, ciążą na pracodawcy lub innym organizatorze takiej działalności oraz na osobie, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do takiej działalności. Natomiast postulowana weryfikacja przed rozpoczęciem studiów nie zapewniłaby tego – zmiana sytuacji w zakresie karalności może bowiem nastąpić w trakcie studiów.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Maria Mrówczyńska
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

Telefon: +48 22 52 92 718
adres e-mail: kancelaria@mnisw.gov.pl
gov.pl/nauka

ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa